

MeerTaal

MeerTaal is een onafhankelijk tijdschrift over taal in het basisonderwijs. Het richt zich op taaldidactiek in de breedste zin van het woord. MeerTaal biedt een mix van theorie en praktijk, afgestemd op iedereen die betrokken is bij het primair onderwijs. MeerTaal wordt uitgegeven door Koninklijke Van Gorcum BV te Assen en verschijnt drie keer per jaar. www.tijdschriftmeertaal.nl

Redactieadres

Joanneke Prenger
p/a SLO
Postbus 2041
7500 CA Enschede

Naar dit adres kunt u alles opsturen wat met de redactionele inhoud verband houdt. U kunt hier ook boeken ter bespreking aanbieden.

Redactie

Joanneke Prenger - SLO
Hieke van Til - stichting Taalvorming
Dolf Janson - JansonAdvies
Itie van den Berg - ZIP Innovatieve Projecten
Marian Bruggink - Expertisecentrum Nederlands

Fotografie cover:

Tom van Limpt

Ontwerp en opmaak

FIZZ Digital Agency | www.fizz.nl

Uitgave

Koninklijke Van Gorcum BV
Postbus 43
9400 AA Assen
Tel. (0592) 37 95 55
e-mail: meertaal@vangorcum.nl
www.tijdschriftmeertaal.nl

Abonnee worden?

Ga naar www.vangorcum.nl om een abonnement af te sluiten. Een jaarabonnement kost € 41,-. Voor instellingen is dit €52,50. Studenten betalen € 28,50. Losse nummers zijn te bestellen voor € 18,50.

Een abonnement wordt automatisch verlengd, tenzij een schriftelijke opzegging is ingediend bij afdeling Klantenservice van Koninklijke Van Gorcum: klantenservice@vangorcum.nl.

Advertenties

Neem contact op met Ray Aronds van Recent BV: ray@recent.nl
Telefoon 020 3308998
Postbus 17229 1001 JE Amsterdam

ISSN 2214-5931

© 2019, Koninklijke Van Gorcum, Assen
Alle auteursrechten ten aanzien van de inhoud van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden.

Ondenkbaar!

Soms blij je tijdens het doorlezen van alle kopij die bij de redactie binnenkomt even haken op een zinnetje of bewering. Waar ik in de voorbereiding van dit nummer op bleef haken, was de zin 'Het menselijk leven is ondenkbaar zonder taal' – uit het artikel van Marc van Oostendorp.

Ik moest meteen denken aan het interview met Orlando Bottenbley. Hij vertelt in het programma Kijken in de Ziel (6 augustus 2018) over zijn zoon Joël die vanaf zijn geboorte doof en blind is, maar met wie hij ondanks zijn zware beperkingen een hele diepe band voelt en met wie hij fysiek communiceert. "En hij heeft een lach", vertelt Bottenbley, "die is...moordend. Ik kan zo intens van hem genieten."

Toevallig ging ik diezelfde week ook naar een lezing van Arthur Japin, die voordroeg (voorlezen doet Japins presentatie geen recht) uit zijn nieuwste boek Kolja. Het jongetje Kolja is acht als zijn ouders in 1875 Modest Tsjaikovski (inderdaad de broer van) inhuren als privéleraar. Het jongetje is doofstom en volkomen hulpbehoevend. Modest neemt de jongen mee naar Lyon, naar het instituut van dokter Hugentobler. Die heeft een methode ontwikkeld om doofstomme kinderen te leren communiceren, waarbij alleen gebruik gemaakt mag worden van de stem, en niet van gebarentaal of mimiek. Het is een methode met een ijzeren discipline: de armen van de kinderen worden zelfs met leren riemen vastgesnoerd om er maar voor te zorgen dat ze alleen hun mond gebruiken. Bij Kolja slaat de methode aan. Hij leert zijn handicap grotendeels te overwinnen en leert liplezen en spreken. Hoe het andere kinderen in dat instituut verging, wist Japin niet, maar er zijn er ongetwijfeld geweest die minder succes hadden...

En toeval of niet, de volgende dag volgde ik met mijn collega's een workshop in het kader van het jaarlijkse personeelsuitje. Thema: hoe zet je je lichaam in bij wat je wilt uitstralen? Het was hilarisch om mijn collega's bloedserieus op hun stoel te zien wippen om hun bilspieren wakker te maken, maar we leerden ook nog wat over relatie lichaam en geest. Bijvoorbeeld dat je lichaam eigenlijk geen taal nodig heeft: het is een copycat en kopieert onbewust dat wat het ziet (als je collega onderuit gezakt zit, doe jij dat binnen no time ook).

Een leven zonder taal is wellicht ondenkbaar, maar zonder communicatie zouden we vrij ongelukkig zijn. Gelukkig heb je daar niet altijd taal voor nodig. Taal maakt die communicatie echter wel een stuk effectiever. Vandaar in dit nummer weer volop inspiratie om te werken aan een sterke taalvaardigheid voor alle leerlingen! Ik hoop dat we er weer in geslaagd zijn die boodschap over te brengen...

Joanneke Prenger

